

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ,
ΥΓΕΙΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ
& ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ
Δ/ΝΣΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
& ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ (Ι)**

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας : 101 10 Αθήνα
Τηλέφωνο : 213 15 16 620
Ηλ. Ταχυδρομείο : dsr@ypakp.gr
Πληροφορίες : Δημήτρης Ουζούνης

Αθήνα, 24 Μαρτίου 2023

Αριθμ. Πρωτ.: 31986

ΑΠΟΦΑΣΗ

[[ΦΕΚ 2003/τ.Β΄/28.3.2023](#)]

ΘΕΜΑ: Καθορισμός κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 39, του ν.5013/2023 (Α΄ 12) «Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, διαχείριση κινδύνων στον δημόσιο τομέα και άλλες διατάξεις».
2. Τα άρθρα 134 και 134Α του π.δ. 80/2022 (Α΄ 222) «Κώδικας Ατομικού Εργατικού Δικαίου».
3. Τις διατάξεις του άρθρου 103 του ν.4172/2013 (Α΄ 167) «Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει, και ιδίως την περ. β΄ της παρ. 7 αυτού.
4. Τις διατάξεις του άρθρου δεύτερου του ν. 4564/2018 (Α΄ 170) «Κύρωση της Σύμβασης Δωρεάς μεταξύ του Ιδρύματος «Κοινωφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος» και του Ελληνικού Δημοσίου για την ενίσχυση και αναβάθμιση των υποδομών στον τομέα της Υγείας και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
5. Τις διατάξεις του άρθρου 2, του ν.4690/2020 (Α΄ 104) «Κύρωση: α) της από 13.4.2020 Π.Ν.Π. «Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις» (Α΄ 84) και β) της από 1.5.2020 Π.Ν.Π. «Περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της

πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την επάνοδο στην κοινωνική και οικονομική κανονικότητα» (Α΄ 90) και άλλες διατάξεις».

6. Τις διατάξεις του άρθρου 24 του ν.4722/2020 (Α΄ 177) «Κύρωση: α) της από 10.8.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Επείγουσες ρυθμίσεις αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών του Εθνικού Συστήματος Υγείας, προστασίας από τη διασπορά του κορωνοϊού COVID-19, στήριξης της αγοράς εργασίας και διευκόλυνσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας» (Α΄ 157) και β) της από 22.8.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Έκτακτα μέτρα για την ενίσχυση των αστικών συγκοινωνιών, την προμήθεια μέσων ατομικής προστασίας και την πρόσληψη προσωπικού καθαριότητας των σχολικών μονάδων, τη στήριξη των τουριστικών επιχειρήσεων και της αγοράς εργασίας και την ενίσχυση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας προς αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, καθώς και τη στήριξη των πλημυροπαθών της Εύβοιας που επλήγησαν κατά τις πλημμύρες της 8ης και 9ης Αυγούστου 2020» (Α΄ 161) και άλλες διατάξεις για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλων επειγόντων ζητημάτων».

7. Τις διατάξεις του άρθρου 110 του ν.4764/2020 (Α΄ 256) «Ρυθμίσεις για την προστασία της δημόσιας υγείας από τις συνέπειες της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, την ενίσχυση των μέσων μαζικής μεταφοράς, την επιτάχυνση της απονομής των συντάξεων, τη ρύθμιση οφειλών προς τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις».

8. Τις διατάξεις του άρθρου 60 του ν.4886/2022 (Α΄ 12) «Εκσυγχρονισμός του δικαίου ανταγωνισμού για την ψηφιακή εποχή - Τροποποίηση του ν. 3959/2011 και ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 για την παροχή αρμοδιοτήτων στις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών, ώστε να επιβάλλουν αποτελεσματικότερα τους κανόνες και για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και άλλες διατάξεις».

9. Το π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» (Α΄ 98), όπως ισχύει.

10. Το π.δ. 134/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης» (Α΄ 168), όπως ισχύει.

11. Το π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους – Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α΄ 119).

12. Το π.δ. 83/2019 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α΄ 121).

13. Το π.δ. 84/2019 «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών / Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων» (Α΄ 123).

14. Το π.δ. 2/2021 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α΄ 2).

15. Την υπ' αριθμ. 4906/17.1.2023 απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (ΑΔΑ: 6ΔΒ546ΜΤΛΚ-ΛΧ9) «Συγκρότηση και ορισμός μελών της Τριμελούς Επιτροπής Συντονισμού για τον Κατώτατο Μισθό».

16. Την υπ' αριθμ. οικ. 13743/15.2.2022 απόφαση των Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (ΑΔΑ: 6Θ6Λ46ΜΤΛΚ-ΘΨΘ) «Σύσταση, συγκρότηση και ορισμός μελών της Επιτροπής Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων σε θέματα οικονομίας, οικονομίας της εργασίας, κοινωνικής πολιτικής και εργασιακών σχέσεων του άρθρου 103 του ν.4172/2013 (Α' 167)».

17. Τις από 20.1.2023 προσκλήσεις της Επιτροπής Συντονισμού της διαβούλευσης προς την Τράπεζα της Ελλάδος, την ΕΛΣΤΑΤ, τη ΔΥΠΑ, το ΙΝΕ-ΓΣΕΕ, το ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ, το ΙΟΒΕ, το ΙΝΣΕΤΕ, το ΚΕΠΕ, τον ΟΜΕΔ και το ΙΝΕΜΥ-ΕΣΕΕ για σύνταξη έκθεσης για την αξιολόγηση του ισχύοντος νομοθετημένου κατώτατου μισθού και ημερομισθίου με εκτιμήσεις για την προσαρμογή τους στις επίκαιρες οικονομικές συνθήκες, σύμφωνα με την υποπερ. α' της περ. β' της παρ. 5 του άρθρου 103 του ν.4172/2013 (Α' 167) όπως ισχύει και της περ. α' του άρθρου 134Α του π.δ. 80/2022 (Α' 222).

18. Τις εκθέσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, της ΕΛΣΤΑΤ, της ΔΥΠΑ, του ΙΝΕ-ΓΣΕΕ, του ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ, του ΙΟΒΕ, του ΙΝΣΕΤΕ, του ΚΕΠΕ, του ΟΜΕΔ και του ΙΝΕΜΥ-ΕΣΕΕ, που διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή Συντονισμού της διαβούλευσης, σύμφωνα με την υποπερ. α' της περ. β' της παρ. 5 του άρθρου 103 του ν.4172/2013 (Α' 167) όπως ισχύει και της περ. β' του άρθρου 134Α του π.δ. 80/2022 (Α' 222).

19. Την υπ' αριθμ. 22/6.2.2023 επιστολή της Επιτροπής Συντονισμού της διαβούλευσης προς τους κοινωνικούς εταίρους (ΓΣΕΕ, ΣΕΒ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ, ΣΕΤΕ και ΣΒΕ) για την έκφραση της γνώμης τους επί των εκθέσεων, με υποβολή υπομνήματος και της κατά την κρίση τους τεκμηρίωσης για την αναπροσαρμογή του ισχύοντος νομοθετημένου κατώτατου μισθού και ημερομισθίου, σύμφωνα με την υποπερ. ββ' της περ. β' της παρ. 5 του άρθρου 103 του ν.4172/2013, όπως ισχύει.

20. Τα υπομνήματα και τις τεκμηριώσεις της ΓΣΕΕ, του ΣΕΒ, της ΓΣΕΒΕΕ, της ΕΣΕΕ του ΣΕΤΕ και του ΣΒΕ για την αναπροσαρμογή του ισχύοντος νομοθετημένου κατώτατου μισθού και ημερομισθίου, που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή Συντονισμού της διαβούλευσης, σύμφωνα με την υποπερ. ββ' της περ. β' της παρ. 5 του άρθρου 103 του ν.4172/2013 (Α' 167), όπως ισχύει.

21. Την υπ' αριθμ. 29/10.2.2023 πρόσκληση της Επιτροπής Συντονισμού της διαβούλευσης προς τους κοινωνικούς εταίρους (ΓΣΕΕ, ΣΕΒ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ, ΣΕΤΕ και ΣΒΕ) για προφορική διαβούλευση, σύμφωνα με την υποπερ. γγ' της περ. β' της παρ. 5 του άρθρου 103 του ν.4172/2013 (Α' 167) όπως ισχύει και της περ. γ' του άρθρου 134Α του π.δ. 80/2022 (Α' 222).

22. Την από 16.2.2023 προφορική διαβούλευση των κοινωνικών εταίρων που ανταποκρίθηκαν στην ως άνω πρόσκληση (ΓΣΕΕ, ΣΕΒ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ, ΣΕΤΕ και ΣΒΕ), επί της οποίας τηρήθηκαν πρακτικά από την Επιτροπή Συντονισμού της διαβούλευσης.

23. Την υπ' αριθμ. 30/20.2.2023 επιστολή της Επιτροπής Συντονισμού της διαβούλευσης προς το ΚΕΠΕ, με την οποία διαβιβάστηκαν οι εκθέσεις των ανωτέρω εξειδικευμένων επιστημονικών και ερευνητικών φορέων, τα υπομνήματα και οι τεκμηριώσεις των διαβουλευομένων κοινωνικών εταίρων και τα πρακτικά της προφορικής διαβούλευσης και κλήθηκε το ΚΕΠΕ, σε συνεργασία με την Επιτροπή Ανεξάρτητων Εμπειρογνομώνων, για τη σύνταξη Σχεδίου Πορίσματος Διαβούλευσης, σύμφωνα με την υποπερ. δδ' της περ. β' της παρ. 5 του άρθρου 103 του ν.4172/2013 (Α' 167) όπως ισχύει και της περ. δ' του άρθρου 134Α του π.δ. 80/2022 (Α' 222).

24. Το από 28.2.2023 Σχέδιο Πορίσματος Διαβούλευσης του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ) σε συνεργασία με την Επιτροπή Ανεξάρτητων Εμπειρογνομώνων, το οποίο συντάχθηκε σύμφωνα με την υποπερ. δδ' της περ. β' της παρ. του άρθρου 103 του ν.4172/2013 (Α' 167) όπως ισχύει και της περ. ε' του άρθρου 134Α του π.δ. 80/2022 (Α' 222).

25. Το υπ' αριθμ. 31/28.2.2023 έγγραφο της Επιτροπής Συντονισμού της διαβούλευσης, με το οποίο διαπιστώθηκε η ολοκλήρωση της διαδικασίας και υποβλήθηκε στον Υπουργό Οικονομικών και τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων το από 28.2.2023 Σχέδιο Πορίσματος Διαβούλευσης του ΚΕΠΕ σε συνεργασία με την Επιτροπή Ανεξάρτητων Εμπειρογνομώνων, σύμφωνα με τις υποπερ. εε' και στστ' της περ. β' της παρ. 5 του άρθρου 103 του ν.4172/2013 (Α' 167), όπως ισχύει.

26. Την κατάσταση της ελληνικής οικονομίας και τις προοπτικές της για ανάπτυξη από την άποψη της παραγωγικότητας, των τιμών, και της ανταγωνιστικότητας, της απασχόλησης, του ποσοστού της ανεργίας, των εισοδημάτων και μισθών, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 103 του ν.4172/2013, όπως ισχύει.

27. Την από 17.3.2023 σύμφωνη γνώμη του Υπουργικού Συμβουλίου, κατόπιν εισήγησης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 7 του άρθρου 103 του ν.4172/2013 (Α' 167) όπως ισχύει και της περ. στ' του άρθρου 134Α του π.δ. 80/2022 (Α' 222), η οποία αποτυπώνεται στην ΠΥΣ 3/17.3.2023.

28. Την υπ' αριθμ. 30784/22.3.2023 εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 24 του ν. 4270/2014 (Α' 143) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.

29. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού αλλά αύξηση εσόδων στον προϋπολογισμό του e-ΕΦΚΑ, ΕΟΠΥΥ και ΔΥΠΑ εκτιμώμενου ύψους €475,8 εκ. κατ' έτος εφαρμογής. Η αύξηση αυτή αναλύεται ως εξής: Σε σύνολο 2.416.207 απασχολούμενων υπαλλήλων και εργατοτεχνιτών, με διαφορετικό καθεστώς απασχόλησης (πλήρους/μερικής/εκ περιτροπής), ποσοστό 24,24% αμείβεται με τον κατώτατο μισθό ή ημερομίσθιο. Επίσης, σύμφωνα με τον e-ΕΦΚΑ, για κάθε ποσοστιαία μονάδα (1%) αύξησης του κατώτατου μισθού οι ασφαλιστές αποδοχές

αυξάνονται –κατά προσέγγιση– κατά €140 εκ. σε ετήσια βάση. Η αύξηση του κατώτατου μισθού και του κατώτατου ημερομισθίου σε ποσοστό 9,40%, ήτοι από 713€ σε 780€ και από 31,85€ σε 34,84€, με μέσο ποσοστό εισφορών 36,16%, επί 14 μήνες, οδηγεί σε ετήσια αύξηση των ασφαλιστέων αποδοχών κατά €1,316 δισεκ. και κατά συνέπεια σε εκτιμώμενη ετήσια αύξηση των εσόδων των ανωτέρω φορέων ύψους €475.865.600,00. Επίσης προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού των ανωτέρω φορέων (ε-ΕΦΚΑ, ΕΟΠΥΥ και ΔΥΠΑ) από την αύξηση των καταβαλλόμενων ποσών του επιδόματος ανεργίας και όσων επιδομάτων είναι συνδεδεμένα με τον κατώτατο μισθό ή ημερομίσθιο, εκτιμώμενου ύψους 143.881.100€, καθώς και αύξηση των δαπανών των προγραμμάτων απασχόλησης που είναι συνδεδεμένα με τον κατώτατο μισθό ή ημερομίσθιο, η οποία όμως δεν δύναται να υπολογισθεί καθώς εξαρτάται από το πλήθος των προγραμμάτων, των δικαιούχων και τη διάρκεια του κάθε προγράμματος.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Τον καθορισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 103 του ν.4172/2013 (Α' 167), όπως ισχύει, του νόμιμου κατώτατου μισθού και του νόμιμου κατώτατου ημερομισθίου, για πλήρη απασχόληση, για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας, χωρίς ηλικιακή διάκριση, ως εξής:

α) Για τους υπαλλήλους ο κατώτατος μισθός ορίζεται στα επτακόσια ογδόντα ευρώ (780,00 €).

β) Για τους εργατοτεχνίτες το κατώτατο ημερομίσθιο ορίζεται στα τριάντα τέσσερα ευρώ και ογδόντα τέσσερα λεπτά (34,84 €).

Η απόφαση αυτή ισχύει από 1 Απριλίου 2023.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εσωτερική Διανομή :

- 1) Γραφείο κας Γενικής Γραμματέως,
- 2) Γραφείο του Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Εργασιακών Σχέσεων, Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία και Ένταξης στην Εργασία,
- 3) Δ8/Ι/Κ.Φ.

**Ο Υπουργός Εργασίας
και Κοινωνικών Υποθέσεων**

Κωνσταντίνος Χατζηδάκης